

De Morgen 7 april 2006

Palliatieve zorg door Yves Desmet

In een opmerkelijk opiniestuk in deze krant schetst euthanasievoorvechter Wim Distelmans zijn grenzeloze verbazing over de scepsis die de politieke wereld aan de dag legt in verband met palliatieve zorgen.

Zo werd hij tijdens een commissievergadering geconfronteerd met de vraag of de patiënten die door de palliatieve thusequipes begeleid werden wel 'voldoende' terminaal waren. Met andere woorden: of ze wel voldoende snel zouden overlijden, zodat het de ziekteverzekering, tenminste op die uitgavenpost, niet te veel zou kosten.

Op het veld is de situatie echter net andersom: palliatieve zorgverleners worden in de regel net veel te laat ingeschakeld, waardoor de terminale patiënten en hun familie het recht op een waardig en rustig levenseinde, gericht op pijnbestrijding en comfortverlening, ontzegd wordt.

Zoals verschillende artsen al openlijk durven toegeven, is er eerder van het omgekeerde sprake. De voorbeelden zijn legio van hoe op terminale patiënten nog altijd onnuttige en overbodige technische prestaties worden verricht, hoe ze ten onrechte nog dure geneesmiddelen voorgeschreven krijgen, hoe in de ergste gevallen zelfs op het doodsbed met onnuttige en schadelijke therapieën wordt gestart. Wanneer er al ergens 'kosten op het sterfhuis' gemaakt worden, dan wel daar. Inmiddels gedateerde cijfers van de ziekteverzekering bevestigen trouwens dat het gros van de medische kosten in de terminale fase gemaakt wordt.

Men kan speculeren over aan wie dat ten goede komt, maar zeker niet aan de patiënt. Want door de nog altijd overheersende therapeutische hardnekkigheid worden veel ongeneeslijke patiënten slechts op het allerlaatste moment 'gedumpt' in de palliatieve zorg. Signalen van patiënten die de stopzetting van de behandeling vragen, om in rust te kunnen sterven, worden stelselmatig genegeerd.

In 2005 bedroeg de gemiddelde begeleidingsduur van een representatief staal van vijfhonderd palliatieve patiënten in de hoofdstad nauwelijks dertig dagen. Dat betekent dat velen slechts gedurende luttele dagen voor hun dood kunnen worden opgevangen in ver van ideale omstandigheden.

Waarom moet men steeds met cijfers en statistieken bewijzen dat men een reëel bestaande, massale en existentiële nood invult? Op technische prestaties blijkt zo goed als geen beperking te staan, maar het budget om mensen bij hun levenseinde te helpen, blijft geblokkeerd.

"De huidige neerwaartse spiraal is pure Kafka", schrijft Distelmans.

In een almaar vergrijzender samenleving, waar stervensbegeleiding een steeds acuter probleem zal worden, kan het niet dat een overheid zou blijven ingaan tegen een breed maatschappelijk draagvlak dat meer aandacht, zorg en middelen voor palliatieve zorg wil. Zeker wanneer - in tegenstelling tot euthanasie - daarover zelfs geen enkel levensbeschouwelijk meningsverschil bestaat.